ULKOMINISTERIÖ
Oikeuspalvelu
OIK-40 Miila Pöntinen

LAUSUNTO

PC0UC1G7-16

03.03.2021

Eduskunnan hallintovaliokunta

Viite

Asia

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ulkomaalaislain muuttamisesta HE 253/2020 vp; ulkoministeriön lausunto

Eduskunnan hallintovaliokunta on pyytänyt ulkoministeriöltä kirjallista asiantuntijalausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi ulkomaalaislain muuttamisesta (HE 253/2020 vp). Ulkoministeriö kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa ja esittää lausuntonaan seuraavaa.

Ulkoministeriö on osallistunut hallituksen esityksen valmisteluun ja antanut lausunnon hallituksen esityksestä sen ollessa luonnosvaiheessa.

Ulkoministeriö pitää kannatettavana hallituksen esityksen tavoitteita vahvistaa työvoiman hyväksikäytön uhrien asemaa ja kohdentaa hyväksikäytön seuraamuksia nykyistä paremmin vilpillisesti toimivaan työnantajaan ja toimeksiantajaan sekä edesauttaa hyväksikäyttötapausten ilmi tulemista. Ulkoministeriö pitää tärkeänä viranomaisten käytäntöjen ja keskinäisen yhteistyön kehittämistä tavoitteiden toteuttamiseksi.

Huomioiden etenkin hallituksen esityksessä esiin tuodun ilmiön, että työvoiman hyväksikäytön uhrit eivät oleskeluluvan menettämisen pelossa useinkaan uskalla tuoda epäkohtia esiin, ulkoministeriö pitää kannatettavana sitä, että työvoiman hyväksikäytön uhreilla olisi esityksen mukaisesti mahdollisuus saada jatkolupa työnhakua tai yritystoimintaa varten ja että työntekooikeus olisi olemassa jo hakemuksen käsittelyaikana. Ulkoministeriön näkemyksen mukaan ehdotettu sääntely edistäisi työvoiman hyväksikäytön uhriksi joutuneiden ulkomaalaisten oikeuksia ja parantaisi heidän asemaansa.

Ulkoministeriö pitää hyvänä, että hallituksen esityksessä on arvioitu ulkomaisen työntekijöiden hyväksikäytön kannalta keskeiset Suomea velvoittavat kansainväliset sopimukset. Lisäksi hallituksen esityksessä on huomioitu myös Euroopan neuvoston ihmiskaupan vastaisen toiminnan asiantuntijaryhmän (*Group of Experts on Action against Trafficking in Human Beings, GRETA)* vuonna 2019 ihmiskaupan vastaisesta toiminnasta tehdyn Euroopan neuvoston yleissopimuksen (SopS 43 ja 44/2012) täytäntöönpanoa Suomessa koskevan toisen arviointikierroksen raportti.

Postiosoite
PL 176
00023 VALTIONEUVOSTO

Kanavakatu 3 B

Vaihde
+358-(0)295-350 000

Telefax
+358-(0)9-629 840

GRETA on raportissaan suosittanut, että Suomen viranomaisten olisi jatkettava toimiaan työvoiman hyväksikäyttöön tarkoitetun ihmiskaupan ehkäisemiseksi erityisesti lisäämällä edelleen asianomaisten virkamiesten, kuten työsuojelutarkastajien, poliisien, syyttäjien ja tuomarien tietoa työvoiman hyväksikäyttöä varten käytävästä ihmiskaupasta ja uhrien oikeuksista sekä varmistamalla, että työsuojelutarkastajia koulutetaan jatkuvasti, jotta he pystyvät ennakoivasti tunnistamaan ihmiskauppatapaukset, ja että työsuojelutarkastuksia tehdään asianmukaisilla resursseilla, usein ja kohdennettuina sellaisille aloille, joilla ihmiskaupan riski on tavallista suurempi, keskittyen työntekijöiden oikeuksiin pikemminkin kuin heidän maahanmuuttaja-asemaansa (63. kohta).

Esityksessä ei ehdoteta muutoksia sellaisten ihmiskaupan tai työvoiman hyväksikäytön uhrien asemaan, jotka eivät oleskele Suomessa oleskeluluvalla.

Liitteet -